

Η προστασία της ακοής των παιδιών μας

Η ακοή είναι θεμελιώδης αίσθηση για την ανάπτυξη και την επικοινωνία των παιδιών. Από τη βρεφική ηλικία έως την εφηβεία, η τακτική παρακολούθηση της ακουστικής ικανότητας είναι απαραίτητη, καθώς τυχόν διαταραχές μπορεί να επηρεάσουν την ομιλία, τη μάθηση και την κοινωνική τους εξέλιξη.

Το παρόν άρθρο εξετάζει πότε και γιατί πρέπει να ανησυχούμε για την ακοή των παιδιών μας, αναλύοντας τα σημάδια και τα συμπτώματα που μπορεί να υποδεικνύουν ακουστικές διαταραχές σε διάφορες ηλικιακές ομάδες.

Νεογνά και Βρέφη (0-12 μηνών)

Στα πρώτα στάδια της ζωής, η ακοή παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της ομιλίας και της γλώσσας. Τα νεογνά πρέπει να υποβάλλονται σε προληπτικό έλεγχο ακοής πριν την έξοδο από το μαιευτήριο. Η πιο σύγχρονη εξέταση για την εκτίμηση της ακοής σε πρώιμο στάδιο είναι οι Ωτοακουστικές Εκπομπές (Otoacoustic Emissions - OAEs), που πραγματοποιούνται μετά το

δεύτερο 24ωρο από τη γέννηση και μέχρι το τέλος του πρώτου τριμήνου. Ωστόσο, οι γονείς πρέπει να παρακολουθούν την ανταπόκριση του βρέφους σε ήχους. Σημάδια που μπορεί να υποδεικνύουν πρόβλημα ακοής περιλαμβάνουν:

- Έλλειψη αντίδρασης σε δυνατούς ή ξαφνικούς ήχους.
- Μη στρέψη του κεφαλιού τους ή των ματιών τους προς την πηγή ήχου μετά τους 6 μήνες.
- Απουσία μπαμπαλίσματος ή παραγωγής ήχων έως τους 9 μήνες.
- Απουσία ανταπόκρισης στο όνομά τους ή να μην λένε καμία λέξη μετά την ηλικία των 12 μηνών.

Αν παρατηρήσετε τα παραπάνω σημάδια, συνιστάται άμεση επικοινωνία με παιδίατρο ή ειδικό παιδο-ωτορινολαρυγγολόγο για περαιτέρω αξιολόγηση.

Νήπια (1-3 ετών)

Κατά τη νηπιακή ηλικία, η ανάπτυξη της ομιλίας και της γλώσσας επιταχύνεται. Η ακοή είναι κρίσιμη για την κατανόηση και την παραγωγή του λόγου. Σημάδια που

μπορεί να υποδεικνύουν προβλήματα ακοής σε αυτή την ηλικία είναι:

- Περιορισμένο λεξιλόγιο για την ηλικία τους.
- Δυσκολία στην κατανόηση απλών εντολών.
- Συχνές ωτίτιδες.
- Αναζήτηση οπτικών ενδείξεων για κατανόηση του λόγου, όπως παρακολούθηση των χειλιών.

Η έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση είναι απαραίτητες για την αποφυγή καθυστερήσεων στην ανάπτυξη της ομιλίας και της γλώσσας και συνιστάται η εκτίμηση από παιδο-ωτορινολαρυγγολόγο.

Προσχολική και Σχολική Ηλικία (4-12 ετών)

Σε αυτή την περίοδο, τα παιδιά αναπτύσσουν περαιτέρω τις γλωσσικές και κοινωνικές τους δεξιότητες. Προβλήματα ακοής μπορεί να επηρεάσουν την απόδοσή τους στο σχολείο και την κοινωνική τους ένταξη. Σημάδια που πρέπει να προσέξουν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί περιλαμβάνουν:

- Δυσκολία στην παρακολούθηση οδηγιών ή εντολών.
- Συχνές παρανοήσεις ή αιτήματα για επανάληψη πληροφοριών. Λένε συχνά «τι είπες;».
- Απομόνωση ή αποφυγή κοινωνικών δραστηριοτήτων.
- Μειωμένη σχολική επίδοση, ιδιαίτερα σε μαθήματα που απαιτούν ακουστική κατανόηση.

Η συνεργασία με εκπαιδευτικούς και ειδικούς ακοής μπορεί να βοηθήσει στην αναγνώριση και αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.

Έφηβοι (13-18 ετών)

Οι έφηβοι μπορεί να αναπτύξουν προβλήματα ακοής λόγω έκθεσης σε δυνατούς θορύβους, όπως μουσική σε υψηλή ένταση ή χρήση ακουστικών. Σημάδια που μπορεί να υποδεικνύουν ακουστικές διαταραχές περιλαμβάνουν:

- Συνεχής αύξηση της έντασης της τηλεόρασης ή των ηλεκτρονικών συσκευών.
- Δυσκολία στην κατανόηση συνομιλιών σε θορυβώδη περιβάλλοντα.
- Παράπονα για εμβοές (κουδούνισμα στα αυτιά).
- Μειωμένη απόδοση στο σχολείο ή αποφυγή κοινωνικών εκδηλώσεων.

Η ευαισθητοποίηση των εφήβων σχετικά με τους κινδύνους της έκθεσης σε δυνατούς θορύβους και η προώθηση υγιεινών ακουστικών συνηθειών είναι καίριας σημασίας.

Προστασία

Η φροντίδα της ακοής των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας για την ομαλή ανάπτυξή τους. Σε γενικές γραμμές για τη διατήρηση της ακοής σε όλες τις ηλικίες είναι απαραίτητα:

- Η εκπαίδευση για την αξία της ακοής: Εξηγούμε στα παιδιά πώς η ακοή συμβάλλει στην επικοινωνία και τη μάθηση. Ομοίως, τα ενημερώνουμε για τους κινδύνους της έκθεσης σε δυνατούς ήχους και πώς να προστατεύουν τα αυτιά τους.
- Η αποφυγή εισαγωγής ξένων σωμάτων στα αυτιά: Εκπαιδεύουμε τα παιδιά να μην εισάγουν αντικείμενα στα αυτιά τους, καθώς αυτό μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς ή λοιμώξεις.
- Η άμεση αντιμετώπιση λοιμώξεων: Σε περιπτώσεις ωτίτιδας ή άλλων λοιμώξεων του αυτιού, αναζητάμε άμεσα ιατρική συμβουλή για την αποφυγή μακροχρόνιων επιπτώσεων στην ακοή.

Από τη βρεφική ηλικία έως την εφηβεία, η τακτική παρακολούθηση της ακουστικής ικανότητας είναι απαραίτητη, καθώς τυχόν διαταραχές μπορεί να επηρεάσουν την ομιλία, τη μάθηση και την κοινωνική τους εξέλιξη.

- Ο περιορισμός έκθεσης σε δυνατούς ήχους: Αποφεύγουμε την παρατεταμένη έκθεση σε θορυβώδη περιβάλλοντα.
- Η ασφαλής χρήση ακουστικών: Θα πρέπει να υπάρχουν όρια στη χρήση ακουστικών από τα παιδιά και να διασφαλίζεται ότι η ένταση είναι σε ασφαλή επίπεδα. Μια ένδειξη υπερβολικής έντασης είναι όταν ο ήχος από τα ακουστικά είναι ακουστός σε άτομα που βρίσκονται κοντά.
- Οι τακτικοί ακουστικοί έλεγχοι: Πραγματοποιούμε προληπτικούς ελέγχους ακοής, ειδικά εάν παρατηρήσουμε σημάδια όπως, δυσκολία στην κατανόηση ή καθυστέρηση στην ανάπτυξη της ομιλίας. Η έγκαιρη διάγνωση μπορεί να προλάβει περαιτέρω προβλήματα.

Σταματάκη Σοφία
Διευθύντρια ΩΡΛ Τμήματος,
Ευρωκλινική Παιδών